І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь ...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюру: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 1. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ИОРК, СЕРЕДА, 4-го СІЧНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 4, 1967 No. 1. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 3-го січня, 1967

В АМЕРИЦІ

ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що демократи хочуть повної реорганізації Демократичного Крайового Комітету. Ці опитування перевів щоденник „Ню Йорк Таймс". Більшість опитуваних демократичних провідників домагаються щоб президент Джансон, як голова партії перевів повну реорганізацію Крайового Комітету, бо тепер він не виконує свого завдання і завинив те, що демократи програли вибори в 1966-му році. Меншість опитуваних твердить, що Крайовий Комітет не винен, що не вдалися вибори. Деякі опитувані висловлюються, що президент Джансон повинен одмолодити партію.

НУКЛЕАРНИЙ ФІЗИК д-р РАЛФ Е. ЛЕЙП твердить що протиракетна зброя не зможе оборонити країну противорожих ракет, Д-р Лейп забрав слово в дискусії, чи ЗДА мають продукувати протиракетні ракети тому, що СССР почав їх продукувати. Він належить до тих науковців, які випродукували першу атомову бомбу. Д-р Лейп твердить: „я не вірю, щоб оборона мала бути ліпшою від атаки, бо на кожний новий винахід оборони знайдеться десять засобів атаки". Він боїться, щоб протиракетна зброя не сталася для ЗДА тим, чим була для Франції лінія Мажіно в 1940-му році.

КАНАДА УВІЙШЛА В 100-РІЧЧЯ свого існування і радіє своїми здобутками, котрі осягнула від 1-го липня 1967-го року, коли британський Парлямент погодився було на конфедерацію з чотирма тоді канадійськими провінціями: Онтаріо, Квебек, Ню Бронсвік і Нова Шотляндія. Тепер канадійська територія сягає до Північного Бігуна і в сусідстві вона має найбільшу територію після СССР. В Канаді треба вирішити кілька важливих питань: відношення канадійської французької провінції Квебек до дев'ятьох інших провінцій; відношення до південного сусіда, який контролює канадійську економіку. Канада не погоджується із ЗДА в справі В'єтнаму і комуністичного Китаю.

ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ РОЗХОДЖЕННЯ між спілкою Об'єднання Автомобільних Робітників і Американською Федерацією Праці — Конґресом Індустрійних Організацій. Спілку Автомобільних Робітників очолює Волтер Рутер, а АФП — КІО Джордж Міні. Спілка Автомобільних Робітників нараховує 1,500,000 членів. Вона твердить, що АФП — КІО не виконав того завдання, котре стояло перед зорганізованим робітництвом від 1955-го року, коли прийшло до організації АФП — КІО. Спілка Автомобільних Робітників закидує Джорджові Міні, що АФП — КІО не йде з духом часу і не робить для світу праці того, що є потрібне в добі автоматизації та розвитку технології.

НАУКОВЦІ - СПЕЦІЯЛІСТИ ВІД МІСЯЦЯ стверджують, що хоч Орбітер ч. 1 і 2 прислали на Землю велике число світлин поверхні цієї плянети, то ще й досі докладно не знати багатьох прикмет Місяця. Не знати, яким способом existує Місяць; невідомо, що уявляє собою отой пил, про котрий говориться, але про нього малощо знається. На весні 1967-го року мають вислати „Сорвеєр 3" на Місяць і надіються, що він допоможе науковцям розв'язати деякі проблеми, котрі виникають у зв'язку з дослідом Місяця. Про ці справи говорили на зборах Американського Астронавтичного Товариства у Вашинґтоні.

У СВІТІ

ФРАНЦУЗЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ШАРЛЬ ДЕ ҐОЛЛЬ ДВІЧІ НАПЕРЕЛОМІ СТАРОГО И НОВОГО РОКУ ОДВЕРТО КРИТИКУВАВ І ТАВРУВАВ Америку за її В'єтнамську політику. У зверненні до народу через радіо-телевізію 31 грудня мин. р. він знову закликав Америку, щоб вона залишила В'єтнам, а наступного дня, під час прийняття дипломатичного корпусу, назвав В'єтнамську війну загрозою для світового миру й таврував те, що він назвав „винищуванням великою державою малої держави". Про вину комуністів у В'єтнамській війні він знову не згадав ані словом. З американського боку не зайнято одвертого становища до того нового виступу де Голля.

В ЮГОСЛАВІЇ ВИЙШОВ НА ВОЛЮ Мілован Джілас, колишній міністер освіти, голова парляменту та заступник президента Тіта, засуджений на 8 років і 8 місяців в'язниці за оприлюднення за кордоном його книжки „Розмови з Сталіним". Джілас, який має тепер 55 років, пересидів 4 роки і 8 місяців. Раніше він був уже двічі засуджуваний на нижчі кари за інші його опозиційні твори, між ними: „Нова кляса". Ждали на нього перед в'язницею його дружина і 14-річний син. Він заявив, що у в'язниці, де сидів з кримінальними злочинцями, все ж написав нову книжку „Втрачена битва".

У РИМІ ПОМЕР кардинал Пієтро Сірарі, префект „Конґреґації Ради" у Ватикані, на 81 році життя, колишній дипломат на різних постах у Чехо - Словаччині й Португалії. Це вже 12-ий з черги кардинал, що помер за урядування Папи Павла VI.

У ВАРШАВІ ВІДБУЛАСЯ ДОВГА НАРАДА представників Церкви і комуністичного режиму, однак її вислідів покищо не оприлюднено. Польський кардинал Вишинський пропонував ще від березня минулого року перевести конференцію з представниками уряду, головно в найважливішій справі, що становила предмет конфлікту: прав Церкви до впливу на шкільну молодь. В минулому місяці уряд заповів закриття 6-ох духовних семінарій з-посеред 48 існуючих у Польщі.

ІНДОНЕЗІЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ СУКАРНО ПОГОДИВСЯ під час 3-годинної конференції 5-тичленної урядуючої президії з генералом Сугарто у проводі та шефами штабу — з'ясувати свою ролю у невдачному комуністичному державному перевороті з листопада 1965 року. На недавній розправі проти маршала летунства Омара Джані, засудженого на смерть за участь у тому перевороті, оборонець підсудного заявив одверто, що маршал Джані виконував лише накази президента Сукарна.

У КОМУНІСТИЧНОМУ КИТАЇ КЕРІВНА ПАРТІЙНО - ДЕРЖАВНА ПРЕСА ЗАПОВІЛА „рішальну перемогу" в 1967 році Мао Тсе-тунґа над його внутрішньопартійними критиками й опонентами. Закликаючи їх до покаяння і обіцяючи „прощення" та дальшу співпрацю з ними, водночас Мао Тсе - тунґ і Лін Піяо промовчують факт, що в пресових органах „червоноґвардійців" атакується вже також міністра закордонних справ Чена-ї та нового шефа партійної пропаґанди Тао Чу, який займяв був в партійній ієрархії четверте місце — після Мао Тсе-тунґа, Ліна Піяо і Чу Ен-лая.

В ОДНІЙ ІЗ ЛОНДОНСЬКИХ ПЕРЕДОВИХ ПОСТІЙНИХ ҐАЛЕРІЙ - МУЗЕЇВ ВКРАДЕНО 8 образів збірної вартости 5 мільйонів дол. Між вкраденими образами були 4 Рембрандти і 4 Рубенси. Образи не були забезпечені. Дирекція музею дістала анонімову пропозицію — „викупити" образи за 280.000 дол.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ З НОВИМ РОКОМ ПОЧИНАЄ ТРИРІЧНУ ОРГАНІЗАЦІЙНУ КАМПАНІЮ ДЛЯ ЗБІЛЬШЕННЯ КІЛЬКОСТИ СВОГО ЧЛЕНСТВА ДО 100,000 У СВОЄ 75-РІЧЧЯ В 1969 РОЦІ

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ УНС ВІДБУВ КІНЦЕВОРІЧНІ НАРАДИ, ПЕРЕВІВ І ПІДСУМУВАВ АКТИВНІСТЬ ТА ДОСЯГНЕННЯ ЗА 1966-ИЙ РІК І НАМІТИВ ПЛЯНИ НА МАЙБУТНЄ

Джерзі Ситі. — Організаційна активність в минулому році та конкретні її пляни на найближчих три роки з метою збільшити кількість членства УНСоюзу до 100.000 у 1969-му році, в якому припадає 75-річчя УНСоюзу та організованої Української Громади в Америці, були головним предметом кінцеворічних нарад і рішень Головного Екзекутивного Комітету цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі, що відбулися тут у приміщеннях її головної канцелярії минулого четверга, 29-го грудня 1966-го року.

В нарадах, що тривали від рана до пізнього вечора, взяли участь усі члени Екзекутиви: головний предсідник Йосип Лисогір, який відкрив і проводив цими нарадами, заступники головного предсідника інж. Степан Куропась і Марія Душник, заступник гол. предсідника і директор Канадійської Канцелярії УНС в Торонті Богдан Зорич, заступник гол. предсідника і керівник рекордового відділу Володимир Сохан, головний секретар д-р Ярослав Падох та головний касир Іван Кокольський, як також ред. Антін Драган.

Звіт гол. касира Івана Кокольського

Наради, після відкриття та прийняття їх порядку, започатковано традиційно звітом головного касира Івана Кокольського. Звітуючи за керований ним касово - господарський відділ, п. Кокольський в першу чергу ствердив, що на ринку далі відчувається брак грошей і в результаті банки обмежують позички на ґіпотеки. Це з черги є причиною того, що каса УНСоюзу дістає все більше прохань про такі позички, як від своїх членів, так і різних установ. Подання про ґіпотечні позички на менші суми грошей УНС старається полагоджувати негайно, завжди даючи першенство членам УНСоюзу. У випадках таких подань на більші суми, якщо ґіпотеки мають добру ґарантію, УНСоюз полагоджує в той спосіб, що УНСоюз перебирає відповідне зобов'язання (коммітмент), на яке банки позичають гроші й опісля УНСоюз перебирає позичку. За час від попередніх нарад Екзекутиви, які відбулися 17-го листопада 1966, УНСоюз видав нових ґіпотечних позичок на загальну суму $337,700.00 і приблизно на таку ж суму, $393,672.00, закупив високовідсоткових вартісних паперів (бондів). В останньому часі вплинуло нових прохань про ґіпотечні позички на суму понад чверть мільйона долярів. З уваги на такий стан, перевіряється можливість продажу давніх малосідсоткових бондів та інвестиції тих фондів у ґіпотечних позичках. Гол. касир далі ствердив, що прохання про ґіпотечні позички від членів УНСоюзу в Канаді своєю сумою перевищують суми впливів канадійських грошей до каси УНСоюзу. Справу найкраще розв'язало б дальше збільшення членів УНСоюзу на терені Канади, бо тоді були б і більші впливи фондів, що дозволяло б, згідно з існуючими асекураційними законами, і більші ґіпотечні інвестиції УНСоюзу в Канаді.

Звіт гол. секретаря д-ра Ярослава Падоха

Д-р Ярослав Падох, звітуючи за керований ним організаційний відділ, ствердив, що загальна кількість здобутих УНСоюзом в 1966-му році нових членів доходить до 5,000, хоча ще залишилося кілька днів до прийняття нових аплікацій. До кінця листопада ця кількість виносила 4,427, що довело загальну кількість членства УНСоюзу в тому часі до 87,288. За грудень досі вплинуло 400 нових аплікацій і можна передбачати, що до кінця місяця їх буде 600,, отже разом у 1966-му році можна сподіватись дещо більше нових членів, ніж їх здобуто в попередньому 1965-м році, кількість яких виносила 4,869. Тим не менше чистий прибуток нових членів буде дещо менший, ніж у попередньому році, бо були більші втрати. Звітодавець згадав, що найкращі успіхи в організаційній праці в 1966-му році були в Канаді, доказом чого може послужити, що найуспішнішими в організаційних здобутках з кінцем листопада 1966 були три канадійські Відділи УНС (в Монтреалі, Веланді та Вінніпеґу) і також в успіхах округ Торонто зайняло перше місце, здобувши 589 нових членів. Разом у Канаді за 11 місяців 1966-го року здобуто 1,026 нових членів, з чого 546 було чистого прибутку. Тим самим майже половину чистого приросту членів УНСоюзу в 1966-му році було в Канаді. Головний секретар в дальшому з'ясував цілий ряд звичайних і надзвичайних організаційних акцій впродовж року.

Звіт заступника гол. предсідника Вол. Сохана

Заступник гол. предсідника Володимир Сохан звітував за керований ним рекордовий відділ, ствердивши на початку труднощі в канцелярії, які виникли в останньому часі після смерти довголітнього урядовця Теодора Литвинюка та нездужань деяких інших службовиків. Звітуючи про рух членства, п. Сохан ствердив, що до дня нарад, себто 29-го грудня, в керованому ним департаменті оформлено 4,800 нових членів, з чого можна сподіватись понад 1,300 членів чистого прибутку. Великі втрати були в суспензах — кругло 800, але найбільше втрат було у виплачених грамотах, бо 1,600. Звітодавець звернув увагу, що ці втрати будуть не тільки продовжуватись, але й поважно збільшуватись, бо вже в 1967-му році їх передбачається на 2,000, в 1968 році на 1,100, а в 1969 році на 4,100. Керівник рекордового відділу звернув увагу, що ці виплачені грамоти майже в 40% припадають на молодечий відділ, але також в дорослому відділі більшість становлять грамоти відносно молодих людей і тому він рекомендує спеціяльну акцію, щоб цих членів із виплаченими грамотами ставали знову членами УНС. Поважні втрати, бо кругло 800 членів були також у виплаті грошових зворотів. Звітодавець в дальшому зупинився довше на заходах керованого ним рекордового відділу для зменшування всіх цих втрат та на поліпшення справности в праці канцелярії і допомоги відділовим секретарям і урядовцям в їхній праці. Приспішено висилку місячних розметів, приготовано і вислано для вжитку відділових секретарів ряд нових друків - формулярів, включно з формулярами на повідомлення про місячні збори, повідомлення випадків смерти між членами і т. п. Заввагами на тему вишкільних організаційно - секретарських курсів та нових потреб для дальшого розгортання союзової активности Вол. Сохан закінчив своє звітування.

Звіт заст. гол. предсідника і директора Канадійської Канцелярії УНС Богдана Зорича

Ствердивши, що про організаційні успіхи УНСоюзу в Канаді говорили вже інші звітодавці, заступник головного предсідника і директор Канадійської Канцелярії Богдан Зорич склав детальний звіт про свою організаційну поїздку в Західню Канаду, що тривала точно 85 днів — від 11-го вересня до 4-го грудня. Звітодавець відвідав Британську Колюмбію, Альберту, Саскачеван, Манітобу і Західнє Онтеріо, знайомлючись основно з життям-буттям українських поселенців у тих провінціях та їх організованим життям і, очевидно, зокрема станом та можливостями розвитку УНСоюзу. Він в подробицях звітував про стан місцевих Відділів УНС та їх працю, про його відвідини Владик Українських Церков та провідних громадських діячів, про його публічні виступи і приватні розмови та, зокрема, про пороблені чи намічені заходи для розбудови Відділів УНСоюзу. Звітодавець підкреслив прикладну співпрацю головних урядовців УНС в Канаді, зокрема його тісну співпрацю із головним радним та обласним організатором Володимиром Дідюком в Торонті. На найближчий час запляновано окрема „Канадійська Трибуна УНС", в якій і будуть з'ясовані подрібно успіхи УНСоюзу в Канаді та зусилля його працівників.

Звіт заст. гол. предс. інж. Степана Куропася

Перший заступник головного предсідника інж. Степан Куропась ствердив, що він не має ані канцелярії, ані окремих канцелярійних обов'язків, отже і не звітує за будь-який окремий відділ чи ділянку праці УНСоюзу. Висловив жаль, що Шикаґовська Округа УНСоюзу, яка впродовж кількох років була на першому місці в організаційних досягненнях, тепер це місце втратила й опинилася на 4 чи 6-му місці. Він не думає, щоб до цього якнебудь причинилася недавня 26-та конвенція УНС, що відбулася в Шикаґо. Головною причиною в застою організаційної праці в кожній окрузі і області є в першу чергу недостача кваліфікованих організаторів. Сподівається, що з новим роком Шикаґо почне новий змаг за перше місце в організаційній праці УНС.

Звіт заступниці гол. предсідника Марії Душник

Пані Марія Душник згадала, що вона, подібно, як і інж. Куропась, не має окремої ділянки праці, але віддає головну увагу справам союзового жіноцтва та молоді. Вона, в порозумінні з редактором, подбала про організацію матеріялів до „Жіночої Трибуни УНС", яка тількищо появилася та тепер уже появлятиметься кілька разів річно. Участь у різних союзових та громадських імпрезах і репрезентація на них УНСоюзу становили головну ділянку її праці в звітовому часі.

Гол. предсідник Йосип Лисогір робить підсумки

Загальні підсумки праці, її успіхів і недомагань, подав у своєму заключному звіті головний предсідник Йосип Лисогір. В організаційній ділянці — твердив звітодавець — був плян зорганізувати впродовж року 6.000 нових членів, а зорганізовано 5.000, отже на одну тисячу менше, ніж пляновано. Конвенційний рік, який уже традиційно після початкових успіхів приносить деякий застій, міг до цього до деякої міри причинитись, але натомість був створений більший організаційний апарат і були більші видатки на організаційну працю. Думає, що в цій ділянці не все зроблено. Ситуацію рятує Канада, що дала майже половину чистого прибутку в членах. Поїздки заступника гол. предсідника Б. Зорича в Західню Канаду та поїздка гол. радного і обласного організатора В. Дідюка на північ, як і активність головного радного Дмитра Попадинця в Монтреалі й гол. контролера Івана Гевриха в Вінніпеґу поважно причинилися до загального успіху. До цього причинилися і ґіпотечні позички, що їх зв'язується із організаційними вимогами. Треба піднести організаційну працю і на терені ЗДА.

Поважно поліпшилася праця в керованому заступником гол. предсідника Вол. Сохана рекордовому відділі. Не зважаючи на втрати чи недиспозиції серед працівників, канцелярія функціонує задовільно, розмети висилається швидше, що допомагає відділовим секретарям своєчасно розраховуватись. Це допоможе в тому, що з новим роком місячні звіти будуть друковані в „Свободі" вже найпізніше 25-го кожного місяця, а не щойно з кінцем місяця, як це було досі.

У фінансовому відділі — загальний приріст майна УНСоюзу за 1966-ий рік буде мабуть, дещо менший, як у попередньому році. До цього причинився більший видаток на покриття коштів конвенції. Вигляди на новий рік — добрі. Правда, є деякі тенденції на зменшення продукції (продукують менше авт, будують менше домів), але дальше зростає затруднення і збільшуються заробітки і це повинно мати добрий вплив на організаційні заходи УНС. Щодо фінансової політики УНС — вона продовжуватиметься в дотеперішньому напрямку: закуп вартісних паперів на більші відсотки та інвестиції в добре ґарантованих ґіпотечних позичках.

Адміністрація „Свободи" і „Союзівки" вдержується приблизно на минулорічному рівні. Правда, були в поодиноких випадках більші прибутки, але поважно збільшилися також видатки. В „Свободі" майже на 10% збільшилися прибутки з оголошень, але зменшилися вплиunion на пресовий фонд та збільшилися видатки на папір і платні працівників. На Союзівці прибутки не виправдали всіх сподівань, головно в місяцях після вакаційного сезону. Погана погода в листопаді дала на це причину. З оборотів було кругло $ 30,000 чистого прибутку, але його треба було інвестувати в

(Продовження на стор. 4-ій)

В ОЛБАНІ ВІДБУВСЯ II ПЛАСТОВИЙ КОНҐРЕС

Олбані, Н.И. (А.М.). — У днях 30 і 31-го грудня м. р. відбулася тут Перша Сесія Другого Пластового Конґресу при участі 209 членів Пласту і Пластприяту. Голова Крайової Пластової Старшини ЗДА пл. сен. Ю. Ференцевич, як господар, відкрив Першу Сесію Конґресу о год. 9:15. Голова Головної Пластової Булави пл. сен. Яро Гладкий проголосив відкриття сесії. Пластовий духовник сен. о. Б. Смик з Ютики, Н.И., відспівав з присутніми молитву „Царю Небесний", потім теж відспівано пластовий гимн. В дальшому сен. Я. Гладкий привітав голов і представників пластових крайових організацій: Ю. Ференцевича із ЗДА, М. Світуху з Канади, Ю. Семкова з Австралії, М. Василика з Арґентини, А. Фіґоля і Мотрю Мілянич з Німеччини та голову Головної Пластової Ради сен. О. Бойчука. Згадав про померших пластунів, зокрема про Начального Пластуна проф. Северина Левицького († 1962), і щойно померлого голову Крайової Пластової Ради в Канаді сен. Романа Голода. На Конґрес не могли прибути: Основник Пласту проф. О. Тисовський — з Австрії, сен. Ганна Герасимович — голова КПС в Англії, і редактор „Пластового Шляху" Ю. П'ясецький з Торонта — обоє через недугу. До президії Конґресу були вибрані: сен. А. Фіґоль — предсідник, сен. Ганна Коренець, сен. о. Л. Гузар, сен. Ю. Семків, сен. М. Василик, сен. А. Тершаковець — заступники, і ст. пл. Роксоляна Филипович і ст. пл. Світляна Луцька — секретарі. Пл. сен. Ю. Ференцевич виголосив інформативну доповідь: „З'ясування завдань організації і дальших праць Другого Пластового Конґресу". Він з'ясував, що підготова Другого Конґресу почалася вже 28-го серпня 1965 року. Вона велася в комісіях, кореспонденційним шляхом, уміщуванням програмових і дискусійних статтей у квартальнику „Пластовий Шлях" та виданнях пл. куренів. Підготова мала на меті переглянути дотеперішні шляхи Пласту, виховні методи, устрій, як теж намічувати пропозиції на майбутнє. В суботу, 31-го грудня продовження сесії почалося центральною доповіддю сен. А. Фіґоля на тему: „Проблеми дії і розвитку пластової організації в діяспорі". Безпосередньо після доповіді відбувся панель 6-ох фахівців на тему: „Вплив довкілля на світогляд і виховання молодої української людини". Модератор сен. Ю. Старосольський попередив виступи панелістів вступним словом. У панелі промовляли: виховниця пл. сен. Ольга Репетило, д-р філ., соціо-

(Закінчення на стор. 3-ій)

На голову Головної Пластової Булави обраний Ю. Ференцевич, на голову Гол. Пл. Ради — д-р Ю. Старосольський

Олбані, Н.И. — Після закінчення праць Першої Сесії Другого Пластового Конґресу тут в днях 1 і 2-го січня ц.р. відбувся Четвертий Збір Конференції Українських Пластових Організацій, в якому взяли участь представники пластових організацій із усіх країн світу, крім ЗДА і Канади, також із різних країн Европи, Арґентини й Австралії. Учасники Збору вислухали ряд доповідей та обрали нову Головну Пластову Булаву і Головну Пластову Раду, які є верховним проводом для всіх пластових організацій у світі. На голову Головної Пластової Булави, як виконного органу, обрано пл. сен. Юрія Ференцевича, теперішнього голову Крайової Пластової Старшини у ЗДА, і на голову Головної Пластової Ради, як надзірного органу пл.сен. д-ра Юрія Старосольського із Вашингтону. Докладніші інформації про цей Четвертий Збір КУПО будуть подані в чергових числах „Свободи".

Владика Мстислав перебував на відвідинах у Парижі

Париж. — Архиєпископ і голова Консисторії Української Православної Церкви в ЗДА Мстислав відвідав під час своєї одномісячної подорожі по Европі також Париж і місцевих українських діячів та їх установи. При цій нагоді, в неділю 25 грудня, в церкві св. Симона в Парижі, Владика відправив св. Літургію, а після неї склав квіти на могилах Головного Отамана С. Петлюри, Митрополита Полікарпа і генерала М. Омеляновича-Павленка. В понеділок, 26-го грудня Владика Мстислав відвідав Голову Військового Т-ва генерала О. Удовиченка і Голову ПУН ред. О. Штуля-Ждановича. Вівторок 27-го грудня Архиєпископ Мстислав присвятив для відвідин українських установ у Сарселі. При цій нагоді він передав НТШ і КоДУС-ові різдвяний дарунок УПЦеркви в ЗДА. Мешканці Українського Дому в Сарселі, на чолі з проф. В. Кубійовичем, гостили Владику і перебуваючих тоді у Франції українських студентів з Канади скромним обідом, під час якого відбулася сердечна розмова. По полудні того ж дня Архиєпископ Мстислав відвідав Екзарха українських католиків у Франції Преосв. Владику Володимира.

До вістки у „Свободі" (ч. 241, 29. XII. 66) про перебування Архиєпископа Мстислава в Еспанії, надійшли з Мадриду додаткові інформації. Отож, різдвяний привіт Владики в Україну надавало Еспанське Національне Радіо 23, 24 і 25 грудня та має цей привіт повторити ще і в днях 6 та 7 січня ц.р. Обширну вістку про відвідини Владики в Еспанії і його зустріч з міністром інформації подали радіо і телебачення в Мадриді та столичні й провінційні газети, як „АБЦ", „Арріба", „Мадрід" та „Пуебльо".

Помер о. Лев Пеленський

Токсідо, Н. И. В четвер, 29-го грудня 1966, тут у Загальному Шпиталі помер, після важкої недуги, св. п. о. Лев Пеленський, довголітній душпастир багатьох українських католицьких парафій в ЗДА. Св. п. о. Лев Пеленський народився в Мекізпорт у Пенсильвенії 28-го липня 1911-го року. Богословські студії відбув в колеґії Св. Иосафата та в університеті Анджельо в Римі, де в 1935-му році прийняв єрейські свячення з рук єпископа Коциловського. Повернувшись з Риму, був сотрудником у Філядельфії, Гемтремку, Південному Питсбурґу та Обурні, опісля парохом в Балтиморі, Дірфілді, Картереті, Стетен Айленді, Спрінґ Велі й останньо в Бет, Н. И. Похорон відбувся у вівторок, 3-го січня 1967 з української католицької церкви св. Михаїла в Ром. Н. И., на цвинтар св. Володимира в Ютиці, Н. И.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Світ на порозі 1967 року

Новий, 1967-ий рік успадкував від свого попередника всі найважливіші міжнародні проблеми, з яких ні одної в минулому році не розв'язано. В їхньому центрі стоїть В'єтнамська війна. За твердженням Джозефа Алсопа, який недавно вернувся з кількатижневого перебування у В'єтнамі, в цьому році виявиться, чи виправдається стратегія генерала Вілляма Вестморленда. В першій стадії В'єтнамської війни ця стратегія була тільки дефензивною і не допускала, щоб комуністичні війська перерізали впоперек Південний В'єтнам і заволоділи ним, в другій вона вже шукала комуністичні війська й завдавала їм поважних втрат, а в третій сподівається знищити „твердий осередок" ворога. За всіма познаками, у 1967 році прийде воєнна або мирна розв'язка В'єтнамської проблеми, бо президент Джансон, з ризиком персональної виборчої прогри, не може допустити, щоб та проблема перейшла в нинішній формі до 1968 року.

Міжнародна ситуація опинилася під знаком атомової зброї комуністичного Китаю. Існує теорія, що Пейпінґ, коли матиме в своєму розпорядженні далекосяжні атомові ракети, стосуватиме політику шантажу супроти малих південноазійських країн, як також Індії і Японії. Інша теорія не виключає заломання нинішнього войовничого режиму Мао Тсе-тунґа і всієї його „культурної революції" внаслідок внутрішніх потрясень, як логічного висліду боротьби за владу. З другого боку, буде продовжуватися консолідування антикомуністичного фронту на Далекому Сході й Океанії, започаткованого під враженням американської інтервенції у В'єтнамі та китайських атомових вибухів. Від розвитку В'єтнамської війни, зросту сили комуністичного Китаю і також сили антикомуністичних держав залежить, чи в 1967 році Таї (Сіям) не перетвориться у новий В'єтнам.

Всупереч пропаґанді ліберальної частини світової преси, яка, зрештою, віддзеркалює актуальну американську закордонну політику, так зване співіснування не зліквідувало поділу світу на вільний і комуністичний з усіма наслідками й небезпеками такого двоподілу. В'єтнамська війна й китайська атомова зброя додали арґументів на потребу „співіснування" між ЗДА й СССР, а совєтсько-китайська сварня облегшила його з промовчуванням неприродного й дивоглядного статусу в Середній і Східній Европі. Можливо, що цього року в Москві відбудеться таки з'їзд компартій різних країн світу, на якому велика більшість —але не всі — стане по боці Москви проти Пейпінґу. Італійські, румунські й в'єтнамські комуністи заявляють, що це привело б до ще більшого розколу в міжнародному комуністичному русі. Минулого року позначилось послаблення комунізму в широкому світі — Москва й Пейпінґ напевно будуть старатися надолужити собі втрати, що їх зазнали в Індонезії, Ґані, Конґо й на Півдні Азії. Ці посилені заходи яскраві на Середньому Сході, де СССР під'юджує та озброює „соціялістичні" арабські країни — проти Йорданії, Савді Арабії і — Ізраїлю.

Успадкував 1967-ий рік від свого попередника і европейські проблеми, з яких найважливішою є послаблений Північно - Атлантійський Союз (НАТО) внаслідок зліквідування американських військових баз у Франції та перенесення головної кватири до Брюсселю. Цього року з'ясується, чи Франція де Ґолля виступить формально з НАТО, чи залишиться в ньому, як у політичному союзі, з застереженням, що вона не визнає клявзулі, згідно з якою, у випадку війни, автоматично мусить поспішити з допомогою будь - котрому з членів НАТО. Можливість об'єднання Німеччини відійшла минулого року в ще дальшу майбутність. Цього року виявиться, як у практиці виглядатиме заповіджена зміна закордонної політики Західньої Німеччини, яка має нового канцлера й нового міністра закордонних справ. Виявиться, чи „велика коаліція" християнських демократів і соціял - демократів у Західній Німеччині витримає іспит у практичному ладнанні внутрішніх і закордонних проблем.

Переобраний на наступних п'ять років генеральний секретар Об'єднаних Націй У Тант, пацифіст і звеличник співіснування з комуністичними країнами, включно з Пейпінґом, дістав більшу свободу рухів, але ледве чи матиме більші успіхи, як мав їх раніше, бо залишились основні елементи слабости ОН: брак екзекутивної сили, фактична сила в руках великодержав, надмірна кількість держав-членів, не заінтересованих проблемами европейського й американського континентів, та — совєтське „вето". Нова Генеральна Асамблея, що збереться у вересні 1967 року, знову матиме справу прийняття комуністичного Китаю й кількадесят інших точок денного порядку, між якими, проте, знову не буде найболючішої проблеми, якою є совєтська колоніяльна тюрма народів.

ЛОНДОН ПЕРЕД НОВИМ РОКОМ

До Лондону я приїхав з европейського континенту 21 грудня, саме о тій годині, коли парлямент перервав свою працю до 17 січня 1967 року.

На головних вулицях і площах британської столиці повно світла й передріздвяних декорацій. Протягом 18 місяців моєї неприсутности в Лондоні зайшло багато змін: на місці старих „слямс" повиростали хмародери на 20 поверхів, збудовано нові стації підземної залізниці, змінено напрям деяких автобусових ліній.

Політично в Британії після виборів до парляменту в березні 1966 року настала стабілізація: Партія Праці, що від 1964 р. мала перевагу 4 голосів у парляменті, здобула в нових виборах солідну більшість. Однак і при цій більшості уряд Вільсона має великі труднощі — у внутрішній і в закордонній політиці.

Дивне диво сталося в країні першої індустріяльної революції: колись Британія вела перед у технічному поступі, її вироби цінилося найвище. Однак у XX віці Британію наздогнали й випередили дві індустріяльні держави: ЗДА і Німеччина.

Тепер соціялістичний уряд Вільсона поставив собі завдання змодернізувати промисловість Британії, підвищити кількість і якість продукції, щоб британські товари могли конкурувати з товарами інших країн на світових ринках. Тож уряд дає замовлення тільки тим фірмам, які забезпечують високу якість товарів, а щоб не було перегонів між цінами на товари і оплатою праці, ухвалив тверді ціни на товари і фіксовану оплату праці.

Це дає свої позитивні наслідки: експорт британських товарів поволі зростає. Деякі фірми, не мігши вести успішно своєї продукції, мусіли її припинити, у зв'язку з чим число безробітних збільшилось до 500.000. Коли б цих заходів для пожвавлення здібної до конкуренції промисловости вжив консервативний уряд, то була б велика опозиція, особливо в робітничих професійних спілках. Але в Британії професійні спілки — це основа Партії Праці. В професійних спілках чути гострі голоси критики соціялістичного уряду, але вони не збираються його скидати і шукати приязни в опозиційних партіях.

Фактично і у Франції за уряду де Ґолля здійснено реформу індустрії і фінансів: там заведено тверду валюту і, з допомогою американського капіталу, поставлено індустрію на вищий рівень. Англійцям боляче чути з Парижу голоси, мовляв, не можна пускати до Европейського Спільного Ринку Британії як „недужої людини". Це одверто заявив і французький прем'єр Помпіду під час відвідин Лондону.

Тепер, коли в Британії настало поліпшення, є надія, що французький уряд уже не ставитиме перешкод для включення її до Европейського Спільного Ринку. Цей Ринок дасть для народного господарства Британії більші вигоди, ніж далекі країни Британської Спілки Народів, що більше торгують з Америкою і Японією. Тому Британія виходить із свого традиційного „блискучого відокремлення".

Viator

НОВІ НАЛИГАЧІ

Середньошкільники мусять бути під постійним наглядом, — наказав Кремль у новому указі „Про заходи дальшого поліпшення роботи середньої загальноосвітньої школи".

Передусім офіційно вводиться в школі нова посада під нібито невинною назвою — організатора позаклясової і позашкільної виховної роботи з дітьми. Йому надаються права заступника директора школи, а суттю своєю, як і за царських часів, інспектора - „надзирателя". Особливий наголос робиться на відвідування родин та підсліджування за учнями вдома. Такі відвідини робитиме не лише сам організатор - „надзиратель", а й довірені та перевірені посланці партії і комсомолу. Для цього в кожній школі створюють партійні осередки, щоб там завжди було партійне око.

За півстоліття московсько-большевицького режиму партійні верховоди створили із своїх пагінців особливу бюрократію. А комусь же треба сіяти та орати в полі і крутити гайки на фабриці. Тому відтепер у школі зобов'язують учня здобувати виробничий фах.

Поетів, письменників та кінопрацівників покликано творити для юного покоління — „майбутньої зміни будівників комунізму" — особливу літературу та кінофільми. Академію Наук СССР та Академію Педагогічних Наук зобов'язано виготувати навчальні пляни, програми та стабільні підручники, використовуючи для цього провідних учених.

Це — давня мрія режимників, стабільні підручники! Але в умовах „діялектично-звивистої" совєтської дійсности, коли сьогоднішня „генеральна лінія" завтра стає контрреволюцією, останнє — заледве чи здійсненна річ.

Характеристично, що червоною ниткою крізь усі ці режимні заходи Москви проходить окремий пункт постанови — вимога вивчення російської мови, і то з виразним підкресленням — у сільських національних школах, де, як відомо, порівнюючи з містом, найбільше зберігається національна мовна самобутність.

Зрештою, саме життя покаже, чи вдасться Москві налигати на нові налигачі юнацтво — найбільш непокірну і допитливу верству підневільного населення.

П. Панасенко

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Володимир Жила

ПІД ВРАЖЕННЯМ МЮНХЕНУ

(Репортаж з двомісячного побуту в українському середовищі Мюнхену)

I

Американський письменник Тома Вульф у своїй книжці „Тканина й скеля" писав: „Як можна говорити про Мюнхен, не згадавши, що це місто є для німців царством небесним". І так воно є насправді. Мюнхен — мрія багатьох німців, які хочуть побачити його красу й познайомитись з його великими культурними скарбами. Невидима й таємнича сила спрямовує їх до цього мільйонового центру, який очаровує багатьох чужинців і притягає їх назавжди. Цієї сили не можна пізнати розумом, її можна тільки відчути, перебуваючи в цьому багатому й висококультурному місті.

Українці в Німеччині й ЦПУЕН

Окремий чар має Мюнхен для українців. В цьому місті після руїнницької війни скупчилися широкі маси української еміґрації, які на руїнах третього Райху поволі почали відбудовувати своє культурне й організаційне життя. В пам'ятному 1945 році в межах західньо-німецької території перебувало приблизно 280.000 українців. Того ж року, щоб охоронити їх від насильної репатріяції і організаційно охопити, засновано Центральне Представництво Української Еміґрації в Німеччині (ЦПУЕН).

ЦПУЕН поклало основи під українське організоване життя в цій країні і згодом перебрало на себе правну охорону еміґрантів, творення шкільного сектора, зв'язки з урядовими чинниками і чужинецькими організаціями, інформацію про українців і Україну — взагалі загальну репрезентацію української громади.

Після років великої мандрівки української еміґрації за океан, що відбулася під кінець сорокових і на початку п'ятдесятих років, число українців у Німеччині зменшилося приблизно в чотирнадцять разів. На кінець серпня 1966 року перебувало на території Федеративної Республіки Німеччини із Західнім Берліном включно приблизно 20.000 українців, з того 16.000 було охоплено організаційною сіткою Центрального Представництва, а 4.000 перебували в системі церков і політичних організацій. В системі своєї організації Центральне Представництво має обласне представництво в Ганновері, 52 місцеві представництва (МПУЕН) і кругло 50 уповноважених та зв'язкових, розпорошених по різних осередках.

На 20.000 українців, що перебувають у Німеччині, є приблизно 400 воєнних інвалідів і понад 500 умово- і хронічно хворих. В будинках для старців в Кельні, Дармштадті, Дорнштадті, Зенештадті і Мюнхені перебуває приблизно 450 осіб. Деякі умовохворі, як стверджують лікарі, могли б вийти з лікарні й жити в нормальних умовах, але згідно з німецьким законом їх мусить хтось взяти під свою опіку. Наприклад, Семен Романенко з села Баранівки, Київської области, який перебуває в лікарні для умовохворих в Гар, і Білоус зі західніх земель, що є в лікарні в Шлюссенрід біля Ульму, могли б кожної хвилини бути випущені, якби хтось ними заопікувався.

Важливою справою для українців у Німеччині є справа громадянства. Більшість українців, що перебувають у цій країні, не мають жадного громадянства. Останніми роками публічні уряди, зокрема управи міст, при оформлюванні нових документів, наприклад, для молодих українських подруж, почали вписувати їм совєтське громадянство. Урядовці пояснюють, що за совєтським законом також українці із західніх земель є совєтськими громадянами.

З цього приводу ЦПУЕН перевело цілий ряд інтервенцій і внесло відповідну заяву до німецьких державних чинників з проханням припинити вписування в документи українців совєтське громадянство і створити комісію з представників німецького уряду й ЦПУЕН для впорядкування цього важливого питання. ЦПУЕН домагається, щоб українців вважали бездержавними. Тут слід відмітити, що на території Німецької Федеративної Республіки від 25-го квітня 1951 року діє закон, який увів категорію „гайматльозе Ауслендер", під яку українці повністю підпадають.

ЦПУЕН черпає свої засоби з членських внесків, з добровільних датків і з допомоги Міністерства для Справ Утікачів, призначуваної на культурні й освітні цілі. Останнім часом ця допомога сильно зменшилася. З 1957-го до жовтня 1958 року ЦПУЕН отримувало від ЗУАДК в формі допомоги по двісті долярів місячно. Тепер тільки УККА, Відділ у Боффало, підтримує акцію „діти - дітям".

На терені Німецької Федеративної Республіки й Західнього Берліну Шкільна Рада при ЦПУЕН утримує, за станом на 16-го липня, 38 суботніх шкіл і п'ять садків, що охоплюють приблизно 600 дітей. Цікаво відмітити, що минулого шкільного року ці школи відвідувало приблизно два відсотки дітей неукраїнського походження.

Учні всіх кляс суботніх шкіл отримали за минулий рік свідоцтва, а в деяких школах з нагоди закінчення шкільного року влаштовано гарні імпрези. Замітною імпрезою була академія на честь Івана Франка, влаштована українськими школами Мюнхену й Людвіґсфельду 17-го липня в просторій залі „Вольфґанґсгайм". В програмі цього свята брали участь не тільки учні, але також і старші особи, які покінчили ці школи й тепер студіюють у високих навчальних закладах чи працюють.

Новий шкільний рік почався в українських суботніх школах Німеччини 6-го вересня.

При активній співпраці ЦПУЕН і одинадцяти українських установ Мюнхену 2-го березня засновано Товариство „Рідна Школа", яке очолив проф. Степан Шах. Це товариство займається справою створення інтернату для українських учнів, які вчаться в німецьких середніх і фахових школах. В цьому інтернаті вони одержать українське виховання та знання рідної мови.

Реферат Суспільної Опіки на чолі з п. О. Лощенком піклується хворими в лікарнях і старцями по різних старечих домах.

ЦПУЕН, що його головою є мґр Антін Мельник, а генеральним секретарем п. Володимир Леник, користується широкою моральною підтримкою всіх українських політичних груп.

Українське громадянство почало підготовлятись до Третього Здвигу Українців Німеччини, що має відбутися 13-15 травня 1967 року в Франкфурті над Майном, центрі Німецької Республіки. Такі здвиги вже мають свою історію. Наприклад, у Другому Здвизі, що відбувся в Мюнхені 1965 року, взяло участь понад дві тисячі осіб, які заманіфестували свою єдність з українською спільнотою у вільному світі та з українським народом в Україні. Здвиг у Франкфурті матиме широку мистецьку програму, в якій виступатимуть солісти, хори, танцювальні гуртки, рецитатори та інші мистецькі сили. В рамцях цього здвигу плянується також спортові змагання.

(Продовження буде)

Леся Лисак

ДАРУНОК НАЙКРАЩОМУ З МІСТ

У Львові дні рожеві,
А ночі повні зір,
Найкраще з кращих міст
Сторожать горді леви
На Ринку від віків.
Це місто Львів, наш Львів

— співали тоді на сцені „Веселого Львова", на Францішканській 7, коли „хлопці" відходили до Дивізії. Пішло їх тоді з „найкращого міста" чимало.

І ті, що їм на прощання співали, і ті, що підбадьорені пішли — не вернулися вже до „свого міста". У Львові, замість „рожевих днів", поплили сірі - сірі, важкі дні, а за тими, що покинули своє місто — поплила туга.

Кажуть, що з часом усе забувається. Кажуть, що з часом блідне і розпливається Туга. Можливо, що так, але це не стосується „найкращого з міст". Ті, що там народилися й виросли, ті, що там „ходили тільки до ґімназії", що мешкали, працювали — вони не можуть забути Міста. Не можуть — і враз з роками, що йдуть попри них, враз з лініями, що зарисовуються на їхніх чолах, враз із сріблиною, що роз'яснює їхні скроні — глибшає їхня Туга. І коли хтось скаже магічну формулу: „А пригадуєте собі, як то було у Львові"? — вони не тільки що пригадують — вони найвиразніше бачать, бо в тих днях вулицями Львова ходила їхня молодість...

Від того часу Місто дуже змінилося. Вони про це знають, але — чи можуть змінитися серця тих, що справді люблять і ніколи не перестануть любити?

Дехто з тих, що тужать і не годні забути — можуть поїхати тепер до свого Міста. Але годі відвідати Місто „хлопцям", які, співаючи, від'їздили до військових таборів у Гайдельберґу, Дембіці, де дали їм чужий мундур, хоч вони йшли за рідну справу. Ті, що їх звуть тепер „колишніми дивізійниками", не можуть поїхати до „найкращого з міст". А коли людині чогось не можна — тоді стає їй ще важче, ще прикріше. Що ж залишається? Хіба слухати розповіді тих, що привезли у своїх очах відбитку їхнього міста. Відбитку так добре знаних вулиць, вуличок і площ, що їх тепер переназвано чужими, часто нестерпними йменнями. Відбитку старих будинків, що їх позмінювали, попереінакшували, і тих нових, що їх колись не було. Відбитку церков, що їх дзвони замовкли і що їх зберігається тільки тому, що вони „архітектурні пам'ятки". Відбитку всього того, до зануди бездушного, монотонного, казьонного совєтського тавра, що ним стараються знищити різьблену у сторіччях красу Міста...

Так хочеться слухати й слухати розповіді тих, що відвідали недавно Місто. І питати, засипувати питаннями — такими ніби звичайними: „А в Стрийському парку були? А як там тепер"?... І тоді тому, хто питає, здається, що ось ніби справді йде алеєю парку, біля знайомої лавочки зупиняється... ніби жасміни десь запахли, ніби хтось, як тоді, всміхнувся... Ах, скільки думок нараз зринає! Або здається, ніби Ринком переходить, і все таке знайоме — кам'яниці, будинки, вулиці, годинами там стояв би, бо таке все рідне... В Оперному, як за студентських часів, на „ґальорку" пішов, а кармазин важких котар у льожах ніби рукою дотикає, а жирандолі так ясно у вічі світять. І трамваї дзеленькотять, проїжджаючи, і у вухах цей дзенькіт бринить...

І ось доведеться вам несподівано почути розповідь ніжної, милої жіночки, що хоч на галицькій землі виросла — ніколи у Львові не бувала і щойно недавно його вперше побачила. Не дивуйтеся — вона дуже молодою на чужину поїхала і, хоч не знала Міста, тихо за ним тужила.

Місто, що вам так добре знайоме, було для неї зовсім нове. Вона ніколи перед тим не ходила вулицею Руською, ані Валами, коли вони так звалися. Вона тепер ходила вулицями, що їх назв ви не знаєте і не хочете знати. Але це таки був ваш Львів. Ваш, а тепер її. Бо вона подарувала Містові щось, чого не подарують ніколи ті, які його не люблять. І на цьому подарунку ніколи не зможе лягти совєтське тавро.

Так, вона молилася разом з тими, що принесли на Спаса святити овочі до храму Юра. (Коли вам хтось скаже, що „там" не зберігають вже традиції — не вірте). Вона була у вашій „Преображенці", куди ви ходили щонеділі за студентських часів. Співав хор, щось коло п'ятдесяти молодих людей. (Коли вам скажуть, що „там" тільки старі люди ще ходять до церкви — теж не вірте).

Вона була на базарі, на Ринку, там, де колись паношилися темпераментні львівські перекупки. Їх — як знаєте — вже нема. Там тепер продають убогу мізерію із своїх „присадибних ділянок" підміські селянки. Вони мовчки стоять, простягаючи на капустяному листку злиденний кусник масла або сиру. Про такий убогий, нужденний кусник колись казали: „відняли дітям від рота".

Вона не звикла бачити такої вбогости. Вона ж стільки років бачила повінь продуктів на „супермаркетах"...

І тоді покотилися сльози. Сльози над долею Міста, що його звали „найкращим з міст". Бо в ньому тепер не рожеві, а сірі, совєтські дні. Такі, як отой на Ринку...

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ У 1966 РОЦІ

(1)

СІЧЕНЬ

3 — Семен Ковбель, сеньйор канадійсько - українських громадських діячів, письменник, помер у Вінніпеґу на 89-му році життя.

4 — Проголошення про 26-ту конвенцію УНСоюзу в Шикаґо з 16 травня 1966 р.

5 — Володимир Букшований, кол. старшина УГА, помер у Нюарку, Н. Дж., на 61-му році життя.

6 — Різдво Христове: Спільне Пастирське Послання 18 українських Владик з Риму із датою 13 грудня 1965; Різдвяний привіт Митрополита Амврозія, Архипастирське Послання православних Владик Іоана і Палладія та Української Євангельської Церкви. Українська програма в „Голосі Америки", радіопрограми з Ню Йорку й Нюарку та телевізійна програма з Нюарку.

11 — Леонід Яблонський, скрипаль і дириґент, помер у Торонто на 58-му році.

14 — 16 — 8-ий Світовий З'їзд Спілки Української Молоді в Лондоні.

15 — Річна виставка Філядельфійського Відділу Об'єднання Мистців.

16 — Микола Шустакевич, культурний і громадський діяч, помер у Дітройті на 75-му році.

— Відкриття Українського Відділу іміґраційних архівів і книгозбірні в Міннесотському університеті.

— Відкриття виставки образів Зиновія Онишкевича в Ню Йорку.

17 — Осип Голінатий, колишній голова Української Народної Організації у Львові, помер у Філядельфії на 76-му році життя.

18 — Гнат Юра, один із найвидатніших українських драматичних артистів, помер у Києві на 78-му році.

22 — 48-мі роковини проголошення Державности УНР і 47-мі роковини соборности: „Українські Дні" у цілому ряді міст і стейтів ЗДА. Молитви у Палаті Репрезентантів відчитали укр. кат. священик, о. ректор К. Бердар і в Сенаті православний священик, о. прот. І. Гундяк. Зголошення до конґресових записів кількадесятьох промов конґресменів і сенаторів.

— Відновлення викладів в Університеті Українознавства НТШ, в Ню Йорку.

25 — Богдан Питель, кол. член І УД УНА і ветеран Корейської війни, громадський діяч, помер у Дітройті на 42-му році життя.

28 — Олена Штогрин, головна радна УНС, видатна громадська й харитативна діячка, померла у Філядельфії на 66-му році.

29-30 — Друга частина Світового З'їзду СУМ. Голова Центральної Управи: мґр О. Коваль.

— Виставка термінологічних словників в НТШ в Ню Йорку.

31 — Архиєпископ Варлаам, голова Собору Української Православної Церкви в Австралії і Новій Зеляндії, помер у Мельбурні на 75-му році життя.

Поява в січні книжки „Маємо Кардинала", ілюстровані репортажі ред. А. Драгана українською і англійською мовами у В-ві „Свободи". — В Едмонтоні, Канада, монументальне видання „Історії Українського Народного Дому" під ред. М. Хом'яка. — Започаткування діяльности „Театру у П'ятницю" під дир. В. Шашаровського у Філядельфії.

ЛЮТИЙ

2 — Олександер Гірка, колишній член І УД УНА, управитель УНДому в Ню Йорку, помер на 52-му році.

— Степан Волинець, громадський діяч, помер у Боффало на 50-му році.

4 — Наради у Вінніпеґу українського католицького Єпископату. Спільне Пастирське Послання.

6 — Виставка образів Олекси Вельничука у Ню Йорку.

14 — Микола Шлемкевич, видатний український публіцист і філософ, дійсний член НТШ, засновник і редактор „Листів до Приятелів", помер у Пассейку, Н.Дж., на 73-му році.

15 — Консисторія Української Греко - Православної Церкви в Канаді створила у Вінніпеґу Дослідно-Студійну Комісію. Голова — суддя І. Соломон.

17 — Протестаційна заява Президії НТША проти переслідування в Україні діячів української культури.

19 — Друга сесія Крайової Ради Українського Конґресового К-ту в Ню Йорку; 50 приявних.

— Високошкільна конференція Союзу Українських Студентських Т-в (СУСТА) в Ню Йорку.

23 — Іван Павалячек, кол. професор Вищого Музичного Інституту у Львові, скрипаль і музиколог, помер у Нюарку на 69-му році.

24 — Спільна заява Виконавчого К-ту Українського Робітничого Союзу і Головної Екзекутиви УН Союзу про переговори в справі організаційної злуки.

25 — Заклик УККА в справі відзначення 50-ліття з дня смерти Івана Франка (28 травня 1966).

— Виставка образів Аркадії Оленської-Петришин у Шикаґо.

26 — Михайло Головчак, заступник голови Головної Управи Братства І УД УНА, помер у Філядельфії на 46-му році.

27 — Виставка образів Романа Пачовського у Ню Йорку.

***

У лютому 1966 згинув у В'єтнамі на 21-му році життя морський піхотинець Микола Сохацький з Рочестеру.

БЕРЕЗЕНЬ

1 — Д-р Михайло Хробак, член Української Національної Ради, кол. адвокат, кол. член УГА, помер у Мюнхені.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE 5020 OLD YORK ROAD PHILADELPHIA, Pa. 19141

Новорічний баль нюйоркської „Думки"

Ви й не сперечайтесь зі мною. Я ж давно Вам казала, що „Думка" є першою до співу, вона й перша в танку. Хіба ж не Маланкою починається карнавал? Хіба не „Думка" влаштовує щорічно новорічні балі у репрезентативних залях Ню Йорку? І як Ви вже не раз переконались, це не є собі звичайні вечерниці, а справжня культурна розвага, де саме „Думка" зуміла успішно пов'язати традиційне українське зі сучасним, лірично - настроєве з темпераментним, релігійне зі світським (читайте бісовським за літописцем, прости Боже гріха), і тут роджене з новоприбулим. Одним словом новорічний баль „Думки", це не тільки зустріч Старого Року з новим незнайомим паном, але новорічний баль „Думки" — це перш за все дини" з усіх усюдів, еге ж, з'їзд усієї „Думківської Ронавіть із Канади! Це зустріч усієї співочої братії (і сестрицтва, очевидно) з прихильниками хорового мистецтва, що хоч самі не співають, одначе вміють слухати в тоні і в добрій гармонії.

Врешті, новорічний баль „Думки" — це не тільки казка, мандрівка у світ вільний від щоденних турбот, ніч проведена у невимушеній, родинній атмосфері — новорічний баль „Думки" це радісний і безжурний початок нового року з надією на кращий, здоровіший, багатший і ще більше благословенний як попередній рік!

Чи Вас просили, питаєте? Очевидно Ви прошені. Вас просить, цим разом до Коммодоре Готель уся „Думківська Родина".

А. В.

ПЕРЕСЕЛЕННЯ НІМЦІВ ІЗ ЗАХІДНОЇ НІМЕЧЧИНИ ДО ЗДА ЗНАЧНО ЗМЕНШИЛОСЬ внаслідку остраху німецьких еміґрантів, щоб їх не взяли в Америці до війська і не вислали на В'єтнамський фронт. В 1966 році приїхало до Америки менше, як 13.000 німців з Німецької Федеративної Республіки, хоча могло їх приїхати за квотою 25,814. Вправді американська амбасада у Бонні подає цифру 25.756 виданих віз до ЗДА, проте в тій цифрі вміщаються родини американських громадян, включно з дружинами стаціонованих в Німеччині американських вояків.

В Торонті помер видатний громадський діяч і журналіст — Данило Лобай

Торонто. — В понеділок 27-го грудня м.р. помер тут у старечому домі на 76-ому році життя видатний канадійсько - український діяч і журналіст Данило Лобай. Народжений 1890 р., Данило Лобай, після прибуття до Канади, став активним організатором українського життя в новій країні: одним із засновників Українського Робітничо - Фармерського Дому у Вінніпеґу і редактором газети „Українські Робітничі Вісті" в 1919-35 рр. З 1935 року він був провідним діячем соціялістичної Української Робітничої Організації, редактором газети „Вперед" в 1936-40 рр. і співредактором тижневика „Український Голос" у Вінніпеґу. Перу його належать сотки статтей антикомуністичного змісту і спрямування й окремі видання такі, як „За дійсне вияснення положення на Радянській Україні", видана в 1935 році, та „Непереможна Україна", опублікована 1950 року. Похорон сл. п. Данила Лобая відбувся у Торонті в п'ятницю 30-го грудня м.р.

Операція без... операції

Українські вчені створили прилад для розбивання каменів у сечовому міхурі без хірургічного втручання. Він називається „Урат - І". Простий, портативний, надійний та безпечний у роботі, електронічний прилад забезпечує розбиття каменів будь-якого розміру і складу до величини таких частинок, які легко виводяться з організму.

Розпад каменів відбувається внаслідок гідравлічних ударів, що утворюються електричними виснагами в рідкому діелектричному середовищі біля поверхні каменя. Операція триває 20-30 хвилин, при чому самий процес розбивання відбувається протягом десяти-п'ятнадцяти секунд.

Патенти на винахід уже закупили деякі закордонні країни („Молодь України" з 9 грудня).

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВП. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка" і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

СПИСОК Ч. 31

І. Бандура, Бруклин	25.00	М. Мельникович, Асторія	3.00
В. Костер, Маунтенсайд	25.00	І. Головач, Вілловдейл	2.00
К. Шевчук, Рочестер	25.00	Р. Мриц, Торонто	2.00
д-р Т. Шеґедин, Нюарк	20.00	І. Худий, Ню Йорк	2.00
А. Базар, Торонто	13.43	О. Цвіґун, Торонто	2.00
Г. Кушнір, Коговз	5.40	С. Голобович, В. Орандж	1.00
д-р В. Ґудз, Гартфорд	5.00	М. Гринків, Дітройт	1.00
К. Ліпка, Вунсакет	5.00	І. Дурбак, Трой	1.50
П. Пайтра, Ню Йорк	4.00	М. Панченко, Оссінінґ	1.00
М. Дністрян, Каллікун	3.00	М. Райтаровська, Філя.	1.00

В ОЛБАНІ ВІДБУВСЯ II ПЛАСТОВИЙ КОНҐРЕС

(Закінчення зі стор. 1-ої)

лог — сен. В. Ісаїв; проф. д-р, психіятр — сен. Т. Самотулка; д-р мед., педагог — сен. Іроїда Винницька; професор теології — сен. о. Л. Гузар; психолог — ст. пл. Я. Гарасимів. Після цього відбулися дискусії у трьох групах. На кінцевому пленумі сен. А. Фіґоль виголосив доповідь: „Становище Пласту в обличчі проблем Світового Конґресу Вільних Українців". У висліді нарад Першої Сесії Другого Пластового Конґресу сформовано три перші рекомендації Конференції Українських Пластових Організацій (КУПО), що почався безпосередньо по Сесії. По організаційній лінії рішено змінити дещо спосіб дальших праць Конґресу та для цього вибрати на КУПО нову семичленну головну комісію Конґресу, доповнену трьома членами з кожної із 6-ох Крайових Пластових Старшин. Традиційним пластовим: „Бажаю доброго пластування" закінчив предсідник пл. сен. А. Фіґоль Першу Сесію Другого Пластового Конґресу о 8-ій год. вечора. Після спільної вечері відбулася весела пластова програма, виведена старшими пластунками з куренів „Шостокрилі" і „Перші Стежі" та ст. пластунами з куреня „Вовкулаки". Проводили сен. Р. Барановський з Вашинґтону і пл. сен. М. Кавка з Клівленду. Новорічні бажання склав всім голова Головної Пластової Ради пл. сен. О. Бойчук.

„МОЛОКО МОЛОДОСТИ"

„Новий вид продукції — „йоґурт" освоїв Київський молочний завод ч. 2 в Дарниці. „Йоґурт" — корисний і смачний харч. Завдяки незвичайній заквасці, яка міститься в ньому, його добре засвоює організм. За це він одержав ще й назву „молоко молодости", — подає „Молодь України" з 27 листопада.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ З НОВИМ РОКОМ ПОЧИНАЄ...

(Закінчення зі стор 1-ої)

дальшу розбудову оселі та дальше поліпшення її устаткувань, зокрема систему штучного охолоджування у „Веселці". Як у „Свободі", так і на Союзівці дуже справно працював адміністраційний апарат.

Завершується редакційна підготова англомовної Енциклопедії

Ред. Антін Драган, звітуючи за культурно - видавничу ділянку праці УНСоюзу, в першу чергу ствердив, що вже в останніх днях грудня 1966-го року наспіли від головного редактора Англомовної Енциклопедії Українознавства дальші матеріяли для другого тому цієї монументальної праці і є всі вигляди на те, що вже в 1967 році, в 50-річчя відновлення української державности, цей том буде опублікований. Альманах УНСоюзу „Золоті Роковини" вже надрукований і висланий всім передплатникам „Соботи". Він вцілості присвячений 50-річчю Великої Української Національної Революції, що завершилася відновою та проголошенням Української Держави. Видано англомовну „Веселку", яка — як досі — має дуже добрий відгомін серед читачів і педагогів, зокрема в деяких парафіяльних школах. Періодично появляється тепер при „Свободі" літературно - мистецький додаток та інші додатки. Звітодавець ствердив, що хоча остання конвенція відмовилась підвищити передплату на „Свободу", то тим не менше, завдяки повному зрозумінню Екзекутивного Комітету й цілого Головного Уряду УНС до культурно - видавничих справ, не було жадних обмежень для дальшого розвитку видавництва.

Річне засідання Головного Уряду УНС відбудеться в травні на Союзівці

Над усіми звітами відбулися основні дебати, після яких і винесено цілий ряд рішень і ухвал для дальшого розвитку УНСоюзу в поодиноких ділянках його активности.

Гол. предсідник Иосип Лисогір уже під час свого звітування поінформував, що на поважні трудноші натрапляє плян відбути річне засідання Головного Уряду УНСоюзу в Монтреалі в Канаді з уваги на те, що немає місця в готелях. Тому рішено відбути ці наради, як і досі, на Союзівці в тижні від 22 до 27-го травня 1967. Річні наради цілого Головного Уряду попередять в неділю, 21-го травня, наради комісій: публікацій й інформацій, яку очолює інж. Ст. Куропась, жіночої, яку очолює пані Марія Душник; комісії молоді, яку очолює гол. контролер Петро Пуцило; спортової з гол. контролером Іваном Іванчуком на чолі; канадійської з Богданом Зоричем у проводі та комісії фінансової, яку очолює голова Головної Контрольної Комісії д-р Володимир Галан. Кожну комісію очолює, як видно, найстарший своїм урядом її член.

Збільшені дивіденди, нові добродійства для старших членів, ветеранів і дітей

Гол. предсідник в дальшому поінформував, що хоча в основі висота дивіденд в 1967-му році залишиться у принципі така сама, то тим не менше в системі виплачування цих дивіденд вони будуть збільшені вже з уваги на те, що кожна членська грамота є на один рік старша. Крім того він запропонував і Екзекутивний Комітет однодушно схвалив такі дальші добродійства:

— Усі члени УНСоюзу, які досягнули 82-ий рік життя, діставатимуть дивіденду в сумі їхньої цілорічної вкладки. Досі дивіденду в такій висоті одержували ті члени, що досягнули 85-ий рік життя. Ця дивіденда покриватиме також і їхну передплату на „Свободу", отже вони одержуватимуть щоденник цілком безплатно. Крім цього, усі ці старші члени, що досягнули 82-ий рік життя, матимуть право на цілком безплатний побут на Союзівці повних чотири тижні, з тим, що один тиждень можуть перебувати під час сезону, а три тижні після чи перед вакаційним сезоном.

— Усі діти перед досягненням 2-го року свого життя, матимуть тепер на Союзівці цілком безплатний побут.

— Один тиждень безплатного побуту на Союзівці признається всім членам УНСоюзу в чинній заморській військовій службі під час їхньої евентуальної відпустки.

Нагороди для відділових секретарів

Головний Екзекутивний Комітет на цих своїх нарадах знову розглядав рекомендацію 26-ої конвенції щодо деякої підвишки винагороди для відділових секретарів. Рішено передати цю справу для остаточного вирішення Головному Урядові на найближчих річних нарадах в травні 1967-го року.

Організаційна трирічка

Головний секретар д-р Ярослав Падох, заступник головного предсідника та директор Канадійської Канцелярії Богдан Зорич, як і головний предсідник Иосип Лисогір у своїх звітах та опісля в окремих коротких доповідях віддали багато уваги організаційній праці. В результаті та після дебат рішено:

Вже з початком 1967-го проголосити окремим закликом організаційну 3-річку УНСоюзу з метою збільшити кількість його членства до 100,000 у 1969-му році, в якому припадає 75-річчя УНСоюзу. Подробиці цього великого походу УНСоюзу до 100.000 членів будуть подані в дальших повідомленнях і вияснениях.

ПОСЛУГИ НА ПОЛАМАНИХ КОЛЕСАХ

Взяти хоча б таке, — пише в „Радянській Україні з 26 листопада заступник голови обласної ради в Черкасах М. Корж, — постійні побутові майстерні є менш, як у половині сіл Черкащини. Понад 40 відсотків сіл обслуговують пересувні майстерні — „послуги на колесах". Але їх машини не відзначаються високою прохідністю. У пору бездоріжжя (ранньою весною, глибокою осінню та взимку) багато з них практично вибуває з ладу, і люди це гостро відчувають.

● **Американський воєнний корабель в затоці Тонкіну біля В'єтнаму** врятував з моря під час шторму 48 китайських рибалок, яким перехитнувся їхній рибальський човен. Американський амбасадор у Варшаві повідомив по це тамошнього комуно-китайського амбасадора і заявив, що ЗДА готові влегшити поворот тих рибалок до Китаю. Варшава — одинокий пункт безпосереднього дипломатичного контакту ЗДА й Комуністичного Китаю.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 8-го СІЧНЯ 1967 р.

ДЖАНСОН СИТІ, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ — 21 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Меморіяльному Осередку. На порядку: звіти урядників та вибір нової управи на 1967 рік та інші важні справи. Проситься членство прибути та вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

СУБОТА, 14-го СІЧНЯ 1967 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні загальні збори Т-ва ім. Д. Вітовського — 268 Відд. о год. 7:30 веч. в Укр. Гор. Клюбі при 2171 Wakeling St. Контрольну Комісію проситься перевести контролю діловодства за 1966 р. в цій самій домівці в п'ятницю, 13 січня ц. р. о год. 7-ій веч. — М. Майчук, гол., О. Барилка, секр.

ШИКАГО, Ілл. Збори Б-ва св. Петра і Павла — 220 Відд. о год. 7-ій веч. в Союзовому Домі. Управа просить все членство прибути на ці перші збори в новому році. — П. Слободян, предс., І. Мелінишин, секр.

НЕДІЛЯ, 15-го СІЧНЯ 1967 р.

БОСТОН, Масс. Річні збори 307 Відд. ім. Митр. А. Шептицького о год. 12:30 по пол. в залі парохіяльного дому при 146 Forest Hills Street, Jamaica Plain, Mass. Проситься всіх членів прибути. — Д. Мельник, голова, М. Франківський, кас., Д. Галонжка, секр.

ТАРЗАН, ч. 5742. Перед кінцем вражаючої історії!

— Індіяни були такі щасливі з того, що вони причалили до землі, що вони занедбали добре пильнувати ті свого в'язня...

— Який при першій нагоді вирвався на волю!
— А тепер, сеньйоре, — сказав Хуан, — почекайте, поки не почуєте до кінця цю вражаючу історію!